

De Waarde van de Engelbewaarderskerk

door Gerard Weel

Het eerste begin

Toen in 1954, het jaar van het Bisschoppelijk Mandement waarin de katholieken van Nederland werden opgeroepen alles zoveel mogelijk in eigen beheer te houden, in een van de vergaderzaaltjes van het St. Jansgasthuis aan de Koepoortsweg de eerste bespreking werd gehouden over een eventuele tweede roomse kerk in Hoorn, was de gedachte bij de voorzitter, deken P. L. Ch. van der Meer en zijn achterban, dat het om een ‘bijkerk’ van de Cyriacus- en Franciscus-koepelkerk ging en niet om een nieuwe parochie. Wel zouden er ook een r.-k. kleuter- en lagere school bij moeten komen. Het idee van een tweede kerkgelegenheid stamde al van 1949. De kerk op het Grote Noord pulde uit, want in die na-oorlogse jaren, toen de zondagsplicht nog volop gold, werden de rooms-katholieke gezinnen nog kinderrijker en breidde vooral Hoorn-Noord, de meest roomse wijk van Hoorn, zich sterk uit. Ruim éénderde van de Hoornse bevolking was inmiddels katholiek: er waren in eerste instantie ongeveer 2500 kandidaat-parochianen voor een nieuwe roomse kerk en de wijk ‘aan de andere kant van de spoorlijn’ zou zich tot in de jaren tachtig uitbreiden tot bijna twintigduizend inwoners. Overal werden nieuwe voorzieningen getroffen. Vanaf 1954 werden er in roomse kring allerlei gelegenheden gezocht om bijdragen te vragen voor een nieuwe kerk -lieftallige meisjes wisten uiteindelijk ongeveer tienduizend gulden bij elkaar te brengen- en in dat jaar werd er een voorbereidingscommissie en in 1955 een officiële bouwcommissie samengesteld.

De eerste voorzieningen

Deze commissie kocht in december 1957 het rijtjeshuis Lonijsstraat 12 als voorlopige pastorie voor 19.000 gulden (9000 gulden werd geleend van het KLM-Pensioenfonds). Intussen was er in 1956 beslist dat er een noodkerk zou worden geplaatst op het grote terrein aan de Joh. Poststraat dat de gemeente Hoorn aan de bouwcommissie zou beschikbaar stellen. Dit werd een uit Amsterdam afkomstig verplaatsbaar houten gebouw dat vanaf 15 januari 1958 aan de zijde dan de Jan Willemsz.straat stond tot eind maart 1961. De parochie van Hoorn-Noord werd opgericht op 27 april 1958, het terrein voor de nieuwe kerk en de bijbehorende kleuter- en lagere school was op 15 januari van dat jaar gekocht. Maar veel geld was er niet, dus toen duidelijk werd dat er in plaats van een bijkerk een nieuwe parochie was ontstaan, knepen de kerkmeesters van de oude parochie hun knieën samen en verordonneerden ze dat de grens tussen moeder en dochter niet de stadswal zou zijn maar de spoorlijn, zodat de welgestelden van b.v. de Draafsingel en de Eikstraat bij de centrumkerk zouden blijven behoren. En het bisdom bepaalde dat de kosten van een nieuw kerkgebouw de 500.000 gulden niet te boven mochten gaan.

De bouwpastoor

De in december 1957 benoemde bouwpastoor, E. J. M. Hupperetz, beloofde een kerk van achthonderd zitplaatsen te bouwen (het werden er 835) voor de helft van de prijs die in die jaren voor een dergelijk gebouw werd berekend. Het aanbestede bedrag werd uiteindelijk 367,500 gulden en de aannemer -uiteraard de laagste inschrijver- de firma Gebr. Tuin uit 't Zand (N.H.). Wel kwam daar later nog het bedrag van 17.500 gulden bij voor het veelkleurige glas-in-beton-raam, een speciale wens van de bouwpastoor. Die zegde, toen men dat op het bisdom maar 'luxe' vond, toe een aantal bedelpreken te zullen gaan houden in heel West-Friesland, om de last van de financiering niet alleen op Hoorn te laten drukken. Inderdaad heeft hij 53 keer zo'n preek gehouden en daarmee bijna een halve ton in de wacht gesleept. Een vurige smeekpreek in de kerk van het Grote Noord bracht zelfs 3839, - gulden op. In de bouwcommissie werd mede daarom de hoofdredacteur van het Noordhollands Dagblad, de heer Jan Onstenk, opgenomen: die zorgde voor uitgebreide informatie over de bouwplannen in de hele regio. Heel West-Friesland leefde mee! De moederparochie zegde bovendien 20.000 gulden toe, d.w.z. tien jaar lang tweeduizend gulden jaarlijks.

De noodkerk

Grond was er in die jaren in Hoorn-Noord nog in overvloed te bekomen, voor een naar onze maatstaven zeer redelijke prijs. Het kerkbestuur van de moederparochie stond garant voor twintigduizend gulden, te betalen over tien jaar. Er werd een groot terrein verworven door het nieuwe kerkbestuur dat tevens schoolbestuur zou zijn, zodat er naast de kerk ook ruimte was voor minstens een kleuterschool. Het bouwen van een kerk zou -ook in die jaren- wel enkele jaren duren. Dus kwam er eerst een noodkerk op het toekomstige kerkplein aan de Joh. Poststraat, een verplaatsbaar houten gebouw dat eerst in een parochie in Amsterdam had dienstgedaan en later ook weer door een bouwpastoor in Amsterdam Noordwest werd overgenomen. Die noodkerk was bijzonder geliefd bij de eerste generatie parochianen, vooral omdat Hupperetz een creatieve geest was die de binnenruimte liet versieren met prachtige bloemstukken -een grote groep meisjes trok langs de huizen om een bijdrage daarvoor- en enkele artistieke liturgische voorwerpen, soms geschonken door rijke vrienden van zijn familie. Van allerlei sponsors kreeg de kerk zo geld voor een monstrans en een godslamp gemaakt bij het siersmeedwerk-atelier Van der Weijden in Bodegraven, liturgische schalen (twee cibories en een offerandeschaal) van edelsmid Elders uit Hoorn, een artistieke kerststal met bijpassende beelden-in-echte-kledingstukken van aannemerij Ben van der Lee uit Hoorn (die ook het grote driekruis maakte) en liturgische gewaden (kazuifels en koorkappen) van de ateliers van Stadelmaijer en Rietfort. Bouwpastoor Hupperetz was bovendien zeer muziekgevoelig en trok al spoedig (1-1-1959) op voorstel van koorlid Nooy de jonge, dertigjarige dirigent-organist-componist Jos Moeskops uit Medemblik aan om de zorg voor het Gregoriaans en het meerstemmige repertoire op zich te nemen met zijn Gabriëlkoor dat al dateerde van april 1958. Hij was dus niet de eerste dirigent: dat was de onderwijzer Jo Dudok die hem een ruim half jaar was voorafgegaan. Die was begonnen met vijf zangers van het Caecilia-koor van Het Grote Noord, overschakelend van Caecilia naar Gabriël (overigens beiden geen engelbewaarders of musiciennes!). De liturgie werd een gemeenschapsgebeuren: veel meisjes en jongens werden betrokken bij 'het dienen' (misdiensers en akolieten) en het kinderkoor, er kwamen mannelijke én vrouwelijke lectors en er vormde zich een schola en een gemengd koor.

Het bouwplan, de architectuur en de toren

Intussen werd er naarstig gebouwd aan het nieuwe kerkgebouw. De architect was ir. W. A. S. Witlox van het architectenbureau Van Oerle, Schrama en Bos te Leiden. Er was aan de opdracht al het een en ander voorafgegaan: reeds in september 1955 had architect P. Weegels uit Weert een ontwerp gemaakt in de Kropholler-traditie die vóór de oorlog als zeer modern werd gezien (Kropholler gaat terug op Berlage) en die aan neo-romaans doet denken (denk aan de nieuwe abdij van Egmond, het gemeentehuis van Medemblik en De martelaren van Gorcumkerk in Amsterdam) maar hij gaf na enkele maanden zijn opdracht terug. Daarna was er in 1959 nog een ontwerp ingediend door Delftse prof. Holt in de hem kenmerkende stijl. Witlox, die dus werkte bij de oud-leerling van Kropholler, Hugo van Oerle (1905-1994), was zijn tijd vooruit: hij maakte een ontwerp waarbij de kerkbezoekers worden gezien als een gemeenschap zoals in de jaren daarna het Tweede Vaticaans Concilie zou propageren: De Kerk wij Samen. Hij liet zich daarbij inspireren door de opvattingen van de in de vijftiger jaren zo beroemd geworden bouwheer Le Corbusier (1887-1965) die de wereld had verstedeld doen staan met zijn Notre Dame du Haut (1950-1954) te Ronchamp in Frankrijk. Zijn zgn. functionalisme (en afstand nemen van neogotiek en neoromaans) vindt men terug in de opzet van vooral de toren van de Engelbewaarderskerk: een betonnen, halfopen klokkentoren met een enigszins geronde (nadrukkelijk niet spitse, niet koepelachtige, niet zadeldak- of uivormige) bovenkant, waaronder de klok zichtbaar zou worden opgehangen. De toren werd vijftien meter hoog en twee keer zo breed als diep. De bovenkant is enigszins plat, maar ook enigszins rond, meer organisch dan mathematisch dus: sommigen zullen zeggen: als de bovenkant van een bolle paddestoel. Niet alleen de toren, ook de kerk als geheel gaat terug op de ideeën van Le Corbusier: hij wilde meer ‘natuur’ en overeenkomst met het landschap in de architectuur - technisch waren grote doorzichtige glasramen inmiddels mogelijk geworden - met zo natuurlijk mogelijke, eerlijke, liefst onversierde materialen. Men moest vanuit het landschap haast automatisch het interieur binnenraken en eenmaal binnen door het doorzichtige glas de omgeving kunnen waarnemen en ervaren. Witlox kreeg van Van Oerle de vrije hand, zowel in zijn Pius X-kerk in Alphen aan de Rijn (die inmiddels door de Vrijgemaakte Gereformeerden is overgenomen) als in de Engelbewaarderskerk. In het open gedeelte van de toren hangt in een stalen klokkenstoel de zware bronzen luidklok, die sommigen soms irriteert maar anderen welluidend in de oren klinkt omdat de klank niet al te donker en toch diep is. De naam van de klok is Raphaël, ontleend aan de bijbelse reisengel. Hij weegt bijna zevenhonderd kilo. En hij werd gegoten bij de

firma Petit & Fritsen te Aarle Rixtel. Wat op een luidklok staat, wordt altijd geformuleerd in de eerste persoon. Er staat: 'Ik ben Raphaël, door God gezonden om bij u te vertoeven. Opdat gij Hem zoudt zegenen en lofzingen. En als ik terugkeer tot Hem, verkondigt gij dan al zijn wonderdaden. (Tobias XII, 15-22, bewerkt). In de zomer van het jaar des Heren 1961.' Het niet in alle bijbels opgenomen boek Tobit (of Tobias) vertelt over de jonge Tobit die door een bewaarengel begeleid wordt als hij voor zijn door vogeldrek blindgeworden vader een medicijn gaat zoeken en voor zichzelf een vrouw. De verkennersgroep van de Engalbewaardersparochie heette later "St. Raphaël".

Inwijding

Op 23 mei 1960 sloeg deken Van der Meer de eerste paal. En op 21 september d.a.v. werd de eerste steen gelegd door de pas afgetreden bisschop van Haarlem, mgr. J. P. Huibers, vroeger (1928-1936) pastoor in Hoorn. Op 28 mei 1961 volgde het inwijden van de klok door de vicaris-generaal van het bisdom en op 1 juli van dat jaar het in gebruik stellen van het -nog ongewijde- kerkgebouw door de deken. Dat was op een zaterdag en de zondag erop werd het orgel 'ingewijd' door Jos Moeskops die bij die gelegenheid al enkele fragmenten van het aanstaande oratorium liet zingen. Toen het nieuwe kerkgebouw namelijk werd ingewijd op 29 september 1961 door de nieuwe bisschop, mgr. J. A. E. van Dodewaard, gebeurde dat nadat er in de zomermaanden in het nieuwe gebouw al een 'oratorium', een godsdienstig muziekspel op teksten van de pastoor zelf en op muziek van Moeskops met veel succes was opgevoerd. Iedereen was het erover eens dat -zeker in vergelijking met de noodkerk- de akoestiek prachtig was. Gelukkig is dat ook zo gebleven na de renovatie van 1991. Het orgel, dat nu nog steeds uitstekend functioneert -ook als oefenorgel- werd ontworpen door Moeskops zelf en gebouwd door de firma Jos Vermeulen in Alkmaar. Het is een tweeklavierig pijporgel, oorspronkelijk met tien registers (1961), later met zeventien (1967). De speeltafel staat vrij van de kast, zodat de organist tevens dirigent kan zijn en andersom. Geschikt voor Moeskops dus. In de kast, die niet hangt maar staat, bevinden zich houten pijpen en pijpen van orgelmetaal. De kast zelf loopt uitwendig enigszins rond, parallel met de ronding van de koorbalustrade.

De parochie op gang

Het parochieleven werd georganiseerd door het aanstellen van contactpersonen in iedere straat. Deze informeerden de parochianen en de pastorie en zij stelden hun huizen beschikbaar voor gespreksbijeenkomsten (vooral toen het Vaticaans Concilie op gang kwam) en groothuisbezoek. Voor de jongeren werd de zgn. achttienjarigen-cursus georganiseerd. Ook de nieuwe scholen kwamen op gang.

Hét raam

De definitieve kerk kwam wel voorspoedig van de grond maar er had zich bij de planning een probleem voorgedaan: bij een massale kerkuitgang zou het drukkerwordende verkeer op de Joh. Poststraat gehinderd kunnen worden als de kerkgangers direct vanuit de kerk op de straat zouden belanden. Want de hoofd-in- en uitgang grensde bijna aan de straat. De gemeentelijke verkeerscommissie wist op 2 april 1959 te bewerkstelligen dat de kerk nog net op tijd -de bouw was nog niet begonnen- werd gedraaid: de hoofdingang zou op het ernaast gelegen kerkplein uitkomen en het priesterkoor op het oosten, wat op zich een klassieke oriëntatie is. Het betekende alleen dat het zeer bijzondere, veelkleurige glas-in-beton-raam waarin een moderne kunstenaar een engelbewaarder met vleugels, nimbus en zwaard enigszins abstract heeft uitgebeeld, aan de noordkant kwam te liggen waar het niet zoveel daglicht vangt. Daardoor komt het raam eigenlijk alleen tot zijn recht op heel heldere en zonnige dagen. Een voordeel is trouwens wel weer dat het raam -dat zoals altijd bij veelkleurig glas-in-lood eigenlijk van binnenuit bekeken moet worden- nu vanaf de Poststraat goed te zien is en, zeker als de kerk van binnen verlicht is, een indrukwekkende uitstraling heeft. Men kan dit het beste waarnemen vanuit de Pater Bleijsstraat. Het raam is gemaakt door De Dordtse Glashandel N.V. maar de naam van de ontwerper heb ik (nog?) niet kunnen achterhalen. Het is zeven bij zeven meter. Het overige glas in de kerk is gefigureerd glas, ontworpen door de Gebr. Dullaart in Leiden, het is een variatie van kathedraalglas, blank glas en glas-in-lood. Wonderlijk is dat het engelbewaardersidee van het gekleurde raam -pastoor Hupperetz had hun de patronage van de kerk beloofd als dank voor het behoud van de Arbeitseinsatzjongeren in zijn vorige parochie- zelfs in onze tijd nog aanspreekt: men ervaart soms mede daardoor de kerk als een veilige plek, als een soort

‘thuis’ zelfs, en een overleden dierbare wordt vaak vanuit die gedachte opgebaard in ‘De Engel’, het bij de herindeling van 1991 in de kerk ingebouwde uitvaartcentrum.

Andere elementen van het gebouw

Het architectenbureau van de kerk had nogal wat nadrukkelijke wensen: de kerk moest veel lichtinval hebben (zodat de buitenwereld zichtbaar zou zijn), de muur van het priesterkoor moest zo kaal mogelijk blijven (puur natuurlijke mooie bakstenen, schoon metselwerk van gele handvormstenen in Vlaams verband), met liefst daarop géén kruisen of doeken. Tegenover de grote lichtvolle raamzijde moest de muur van de noordkant alleen onderbroken worden door kleine zgn. Franciscus-raampjes op in rasterpatroon aangebrachte rijen (Franciscus wilde die in Assisi zo hebben om de duiven te laten nestelen). Verder een groot priesterkoor en een altaar waar de geestelijken achter konden staan met het gezicht naar de aanwezigen, liefst omringd door een grote groep assistenten. Dit alles was geheel in overeenstemming met de wensen van de pastoor. Er zou ook een dagkerk komen -met een klein altaar- die bij de grote kerk betrokken kon worden. Verder zo weinig mogelijk zijaltaren, een zangkoor niet achterin maar zo veel mogelijk naar voren, zodat er een goede samenwerking mogelijk zou zijn met het priesterkoor. Het doopgedeelte kwam vóór in de kerk -zoals het concilie dat later zelfs zou voorschrijven- liefst in de laagte zodat men zou afdalen langs trappen -zoals in de vroegchristelijke tijd- en na de doop zou ‘hoogkomen’. De architect wilde zelfs dat men zou afdalen in een waterplas (de randen zijn nog aanwezig!) om met de dopeling a.h.w. in bad te gaan. Dit is later om praktische redenen niet geëffectueerd! Op de achterwand van de doopruijnte was oorspronkelijk een rondlopend, spierwit groot scherm van kunststof aangebracht. Dit was bedoeld als een symbolische handdoek om de dopeling in op te vangen en af te drogen. Maar omdat bijna niemand die symboliek meevoelde, heeft de architect van de latere renovatie (1991), Antoon Wever, het scherm goudkleurig laten schilderen als een soort hemelwand verwijzend naar het paradijs dat men door de doop tegemoet gaat. Maar of deze symboliek wél overkomt, staat te bezien. En er moesten zo weinig mogelijk pilaren of zuilen zijn. Het intussen zo gewaardeerde, kleurige glas-in-betonraam was niet door de architect gepland: op nadrukkelijk verzoek van de bouwpastoor die de kerk anders ‘enigszins armoedig wat de kleuren betreft’ vond, is het in het bouwplan opgenomen. Later heeft men de voormuur achter het altaar toch voorzien van grote, wisselende gordijnen in de liturgische kleuren

en aan de rechterzijde daarvan van een groot houten driekruis (gemaakt door de plaatselijke timmerman Ben van der Lee) omdat de meeste parochianen een kale muur niet erg indrukwekkend vonden. Sinds kort is er zelfs een afbeelding van het Laatste Avondmaal op aangebracht: Witlox draait zich om in zijn graf! Ook de kruiswegstaties (van Jan Toorop) op de zij- en achterwanden zijn later toegevoegd. Het grote hoogaltaar van grijsgewolkt wit marmer is stevig gefundeerd en daarom bij de renovatie van 1991 niet verplaatst. Toen is de kerk wel heringedeeld: op de stevige hoge vloer die van hellend horizontaal is geworden, kunnen nu ongeveer vierhonderd mensen plaatsnemen, in banken of op stoelen. Een deel van de kerk is ontvangstzaal geworden waar meer dan vijftig mensen royaal kunnen zitten bij een vergadering of een receptie. Ernaast is een keuken met koffie- en theeapparaten, koelkast, afwasmachine, glaswerk en kop-en-schotels. In de toegangshal zijn toiletten en een garderobe en in de linkervoorhoek van het gebouw bevindt zich de aula waar maximaal drie overledenen kunnen worden opgebaard. Erachter is de verzorgingsruimte die bij het uitvaartcentrum hoort. Bij de kerkruimte is nog een nieuw opgezette biechtkamer en daartegenover, aan de westkant dus, is een kleinere vergaderruimte voor maximaal twintig deelnemers en daarboven (bij het orgel) de ruime koorrepetitiezaal (met antiek harmonium!).

Renovatie

De kerk is bijna vierkant: 31.30 meter bij 32.85 meter, de hoogte is 8.45 meter. De muren zijn goed onderhouden -er is van verzakking geen sprake- maar in het begin zijn er wel problemen geweest met het dak en het plafond (waar de verwarming in was ingebouwd) en met de vloer die niet onderhouden was. De zeer smalle pilaren stonden stevig maar de vloer eromheen begon al gauw te verzakken zodat de erop bevestigde banken op de naar achteren oplopende vloer niet meer waterpas stonden en sommige tegels in de paden gevaar van struikelen opleverden. Kort na de ingebruikname van de kerk is er al wat aan het dak en de verwarming gedaan maar definitief was het probleem pas verholpen toen in de jaren negentig het platte dak werd overhuifd door een volledig nieuwe dakconstructie die niet meer plat maar naar de zijkanten aflopend was, waardoor het hemelwater beter kon worden afgevoerd. De verwarmingsketel heeft na de sluiting van de oorspronkelijk in de toegangsgevel aangebrachte Mariakapel op die plaats zijn plek gevonden en de warmte wordt nu via de vloer naar de kerkruimte gestuurd. De kerk is binnen een kwartier heerlijk warm, wat vooral in

de wintertijd een teken van hartelijk welkom is. Uiteraard is er aan de zijkant van de kerkruimte een keurige nieuwe Mariadevotieplek aangebracht. Bij de renovatie en herindeling van 1991 is de vloer grondig onderheid en horizontaal gemaakt zodat er van verzakking al bijna twintig jaar geen enkele sprake meer is, wat boze tongen ook beweren. De vloer is verhoogd, maar de doopruimte is laag gebleven: het symbolische van het afdalen en opstijgen is daardoor alleen maar versterkt.

De pastoors

In Hoorn-Noord wordt nog vaak met bewondering gesproken over bouwpastoor Hupperetz. Want behalve het gebouw zette hij ook het verdere parochiegebeuren op poten. Toch is hij maar viereneenhalf jaar in Hoorn actief geweest: op 17 augustus 1962 werd hij regent van het klein-seminarie Hageveld in Heemstede. Daarna droeg pastoor Schoonebeek de last van de nieuwe parochie, gesteund door enkele kapelaans, tot 1967. Na een jaar pastoraat van pastoor Stammeijer die door ziekte al spoedig moest afhaken, kwam pastoor Quant in 1968. Hij werkte in een pastoraal team waar ook de nieuwe wijken Grote Waal, Risdam en Kersenboogerd in vertegenwoordigd waren en natuurlijk ook Hoorn Centrum. Hij werd gepensioneerd in 1984 en stierf in 1989. Hij werd opgevolgd door ondergetekende, van 1984 tot 2003. In 1990 werd de aparte Engelbewaardersparochie samengevoegd met die van de Koepelkerk om verder te gaan als één parochie Hoorn, nu onder leiding van pastoor Eugene Jongerden.

En nu?

Tussen 1987 en 1991 is het kerkgebouw van de Engelbewaarders -het enige openbaar toegankelijke kerkgebouw in Hoorn-Noord (mét vrije parkeergelegenheid!)- dus grondig gerenoveerd en heringedeeld, zoals hierboven weergegeven. Dat kostte bijna acht ton (gulden). En weer was er geen geld! Maar door verkoop van de pastorie en de helft van het grote kerkplein dat eerst tot de Jan Willemsz.straat doorliep, én door de (sponsor)bijdragen van de vele meelevenenden, vooral toen Mevr. Wester-de Vries haar fietstochten inzette, kwam de kerk er zelfs zonder schulden doorheen. Ze heeft haar gloriетijd achter

zich maar vindt zichzelf nog steeds de moeite waard. Ze wacht de toekomst rustig af. De laatste jaren lopen de inkomsten terug door minder kerkbezoek en te weinig verhuur van de ruimtes. Daarom moeten er maatregelen worden genomen.

Samenvattend zou men de waarde van de Engelbewaarderskerk misschien aan de hand van de volgende punten kunnen bepalen:

1. Een interessant voorbeeld van de naoorlogse r.-k. kerkenbouw: veel plaatsen, weinig geld. Maar wél: De Kerk Wij Samen.
2. Een beeldbepalend en in de gemeenschap verworteld gebouw (biotoop) van Hoorn-Noord.
3. Een bouwwerk dat architectonisch beïnvloed is door het verzet tegen het neogotische en neoromaanse van vóór de jaren vijftig en zestig. Dit mede in verband met het Tweede Vaticaans Concilie.
4. Een gebouw waarvan vooral de toren qua stijl beïnvloed is door de originele architectuur van Le Corbusiers functionalisme in de kerk van Notre Dame du Haut te Ronchamp (1950-1954).
5. Een voorbeeld bij uitstek van (de ontwikkeling van) de het oeuvre van de architecten van het architectenbureau Van Oerle-Schrama-Bos in Leiden.
6. Een recent gevonden huisvesting voor de parochiegroepen van de Kersenboogerd, de Grote Waal en de Risdam, tevens huisvesting van het HWK (Hulpproject van de Westfriese Kerken).
7. Voor vele Hoorn-Noorders een aangename doorbreking van de ‘gewone huizenrijen’.
8. Een huisvesting en opvoeringsgelegenheid voor koren en jongerentoneel.
9. Het kerkplein is speelgelegenheid voor kinderen, zelfs als er auto’s geparkeerd staan.
10. Als een kleinere liturgische ruimte -afgezien van de grote feestdagen- voldoende is, kan de grotere ruimte misschien dienen als studie- of leeszaal van de openbare bibliotheek of als gehoorzaal voor openbare sprekers en/of inleiders. Ook voor scholen.
11. Het gebruiken van de klok wordt door sommigen bij bepaalde data (4 mei, geboorte van een kroonprins(es), overlijden van een gemeenschapsfiguur, bv. een burgemeester, een plaatselijke ramp enz.) als zinvol en indrukwekkend ervaren.
12. Het aanwezig zijn van een mortuarium en een uitvaartgelegenheid (met klok?) in de eigen gemeenschap is voor sommigen van grote waarde.
13. De gelegenheid om de Maria-ruimte te bezoeken of van de doopruijnte of de biechtruijnte gebruik te maken is voor sommigen waardevol.

14. De gezelligheid van de grote koffiezaal voor welke groep dan ook -denk aan bingo- doorbreekt de eenzaamheid. De kerk is goed toegankelijk voor ouderen en invaliden (aparte toegang, aparte toiletten, ringleiding).
15. Het orgel is ook een uitstekend studie-instrument voor beginnende organisten.
16. Het opkomende verschijnsel van de Stille Tocht vindt soms zijn eindpunt en afronding in het kerkgebouw.

- Literatuur:
- Liber Memorialis van de Engelbewaardersparochie te Hoorn (eerste jaren door pastoor Hupperetz)
 - De parochie van Hoorn in de loop der Jaren (door Gerard Weel, oud pastor, Hoorn 2005)
 - Bouwdossier Gemeente Hoorn 1960, 15
 - De R.K. kerk te Hoorn, in: Bouw jrg. 18, no. 4 (d.d. 26-01-1963) pag. 96
 - J.P.H. van der Knaap: Orgels in Hoorn, voorheen en nu, Hoorn 2001, blz. 25